

Kestävä kehitys tekee muutoksesta hallitumman

YHTEISKUNNALLINEN keskustelu osoittaa, että ilmasto-, biodiversiteetti- ja eriarvoisuustrendit pelottavat. Osa pelkää ilmiöiden seurauksia ja vaatii radikaaleja toimia kertaheitolla. Osa taas vastustaa väkivaltaisesti toimia, joilla ilmiöitä hallittaisiin, koska ne uhkaavat nykyisen menestyksen jatkumista. Muutoksia säteilevä tilanne nähdään kaikkien osalta hallitsemattomana. Yksi asia kuitenkin on varma: murros on vääjäämätön. Muutu, tai itke ja muutu, on tähänkin osuva vanha sanonta.

KESTÄVÄN kehityksen lähestymistavassa eri ulottuvuudet tuodaan samanaikaisesti pöydälle ja etsitään etenemismuotoja, joiden vaikutukset ovat turvallisuuden ja oikeudenmukaisuuden näkökulmasta sekä kauaskantoisia, valtavirtaistuvia että nopeita. Se edellyttää herkkyyttä sekä luovuudelle, riiludelle, riskinotolle että yhteen henkeen puhaltamiselle.

KANSAINVÄLINEN Future is now -raportti osoitti, että vakava kehityssuunta on käännettävissä. Tämä kuitenkin edellyttää, että muutokset on tehtävä yhteiskuntamme ydinsysteemeissä. Ruoka-, energia-, kaupunki-, taloussysteemit, luonnonjärjestelmien ja ihmisten mahdollisuuksien tukirakenteet aiheuttavat suuria ongelmia ja siksi ne on rakennettava toimimaan hyvinkin toisella tavalla kuin nyt.

YRITYKSILLÄ on merkittävä asema luoda kestäviä palveluita, arvoja, työtä, tekemistä, uutta normaalia. Juuri systeemeissä yritykset kohtaavat niin rahoittajia, sääntelijöitä, tutkijoita, muita yrityksiä ja tavallisia ihmisiä ja siksi systeemit ovat mahtavia alustoja suunnittelulle ja toteutukselle. Näissä toimijat kirittävät toisiaan ja tuovat vipuvoimaa ja ennustettavuutta tulevalle.

OSA businessmaailmasta on murroksen eturintamassa, kirittämässä niin hallintoa, tutkijoita kuin kansalaisia, luomassa uutta ja päättämällä irti vanhasta. Mutta suurin osa seilaa edelleen vanhoilla vesillä. Muutospotentiaalia olisi, mutta mielikuviutus tulevaisuudenkuvan suhteen on kadoksissa. Tässä on tekemistä kaikille vipuvarille, joilla nämä saadaan kannateltua murrosaskelmalle. Suomen kestävyyspaneeli tukee murrosta tieteellä ja eettisin pohdinnoin. Hallittu tukien ja verotuksen uudelleensuuntaaminen on keskeistä. Se luo puitteet pitkän aikavälin suunnittelulle, riskinotolle ja turvallisuudelle.

IHMISTEN muutosvoima voi yllättää yrityksissä. Kyse ei ole vain kuluttajien valinnoista ja boikoteista vaan voima syntyy sisältä käsin. Työelämään siirtyvän sukupolven uusi normaali haastaa perinteisen yrityskulttuurin. Onko yritys osana kestävyysmurros-ta vai sen kitka voi olla kriittinen kysymys rekrytoitavalta huippuosaajalta.

Eeva Furman

Johtaja, professori
Ympäristöpolitiikkakeskus

Puheenvuoro